

allerede saadanne Veianlæg, blandt hvilke Landeveien fra Ribe til Kolding, der er traadt istedetfor for den ved Forordningen af 1793 foreskrevne Hovedlandevei fra Haderslev til Ribe. Paa denne Landevei fra Ribe til Kolding er der anlagt omtrent 3 Mill Chaussee for offentlig Regning, der deels gaae over Haderslev og deels over Ribe Amt. Et lignende Forhold finder Sted skjøndt paa en kortere Strækning af Landeveien fra Ribe til Varde; der er endelig anlagt Chaussee paa omtrent en Mill nærmest ved Ribe, og afsværende fort over ribershusisk og haderslevsk Grund. Det forekommer mig at være hensigtsmæssigt til Bedømmelse af dette Lovforslag, at have en Oplysning om, hvorledes det er foregaaet ved lignende Arbejder tidligere; jeg har ikke fundet nogen Bemærkning derom i Motiverne.

Tscherning: Den ærede Rigsdagsmand, som talte først (Høgsbro), bragte Anlægget af Bomhuse paa Bane. Derfor her i Udkastet ikke havde staaet, at der paa de to første Mill, indtil Brøns, ingen Bomhuse skulle anlægges — hvilket paa ingen Maade burde have staaet i Lovudkastet — saa vilde man i den Henseende have været meget mere paa det Rene. Jeg mener ikke, at man skal komme til at anlægge Bomhuse, men man skal ikke opgive sin Ret til at anlægge dem; man skal forbeholde sig det samme med disse 2 Mill, som de Andre have forbeholdt sig for den øvrige Deel af Veien, saa at, hvis man for Slesvigs Bedkommende skulde faae den utidige Lyft at anlægge Bomme, skulde dette ogsaa kunne skee for Kongerigets Regning. Man skal ikke frastige sig denne Ret; thi det kan være, at vi kunne komme til at bruge den som en Piinsel imod Slesvig, forsaavidt de slesvigiske Autoriteter ikke skulde komme til den Erkjendelse, at det, at give 3 Rdl. ud for at optræve 4, er en Daarstab og derfor aflægge Bommene; thi ellers maa vi see paa dette Stykke Bei, at lære dem det derved, at de komme til at betale til vore Bomme, ligesaavel som vi til deres. Jeg har den Overbeviisning, at den ærede Indenrigsminister ved sit Underhandlertalent vil bringe dem til at drive Bommene

bort paa det Stykke Bei. Jeg veed godt, at den slesvigiske Regjering og Repræsentation i Finantsstykker endnu ere i en barnlig Tilstand; de ere sparsommelige og dette hjælper dem; men den egentlige Finantsforvaltning, saavidt man kan see — hvad der i den Henseende skal komme ud af Lovgivningsmagtens og Bestyrelsens Virksomhed for at fyldestgjøre de Forbringer, der kunne stilles, er i en meget ung Tilstand — det er ikke kommet meget vidt, og skal man indlade sig i Underhandling med en Magt, der endnu er i denne Tilstand, maa man være meget forsigtig og ikke opgive Noget, men skaffe sig et fast Holdpunkt. Det er ikke nødvendigt, fordi der paa de andre Landeveie i Slesvig ere Bomme, at der ogsaa komme Bomme paa dette Veistykke, efterdi dette bliver til ved en Overenskomst og altsaa kommer til, paa en vis Maade, at ligge udenfor den sædvanlige Lovgivning. Naar der er Spørgsmaal om, hvem der skal anlægge disse Veie, om det skal være slesvigiske eller danske Embedsmænd, da troer jeg, at Loven maa indrettes og Overenskomsten træffes saaledes, at den Deel af Veien, som skal stiftes tilveie for Kongerigets Penge, anlægges aldeles af Kongeriget efter de Regler, som sædvanligviis følges. Lad os sætte, at det Stykke, Kongeriget skal anlægge, er det Stykke fra Ribe til Brøns, saa anlægge vi det, men saa maa vi have en Garanti af Slesvig for, at, naar vi have anlagt det Stykke, saa skal det inden et vist Tidsrum stiftes anlagt det tilsvarende Stykke, fra Brøns til Lønder. Enhver anden Maade, hvorved de forskjellige Autoriteter indblandes mellem hverandre, vil føre til Langsomhed og forøgede Bekostninger. Er vor Anlægsmethode en uheldig, saa ville vi, idet vi anlægge Veien i Concurrence med denne anden Magt, blive opmærksomme derpaa, og kunne, skjøndt paa Hælden, dog endnu forbedre den; er der imod vor Fremgangsmaade den bedste, saa er det jo muligt, at vi kunne om ikke Andet saa dog smitte vore Naboer, og det kan ikke skade. Enhver blandet Forvaltning af dette Anlæg haaber jeg, vi skulde skyde afveien i Lovredactionen. Naar vi ere komne ud over disse to Ting, saa troer jeg ikke, der mere er Noget at ængste sig over. Denne Lov gaaer jo ikke